

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8CdoR/6/2023
Identifikačné číslo spisu:	8119208116
Dátum vydania rozhodnutia:	24.01.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8119208116.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa N. Y., narodenú X. Q. XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, dieťa rodičov M. N. L., narodenej XX. M. XXXX, O., E. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Lenkou Mackaľovou, Košice, Žižkova 6, a T. M. Y., narodeného XX. V. XXXX, K., B. A. X, zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Troščákom, Prešov, Hlavná 50, v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 30P/106/2019, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24CoP/111/2022 z 18. mája 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24CoP/111/2022 z 18. mája 2023 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom sp. zn. 24CoP/111/2022 z 18. mája 2023 zmenil rozsudok Okresného súdu Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) č. k. 30P/106/2019-2031 zo 6. apríla 2022, ktorým súd prvej inštancie zaviazal otca prispievať na výživu mal. N. sumou 700 eur mesačne a na tvorbu úspor sumou 300 eur mesačne tak, že zaviazal otca prispievať na výživu mal. N. sumou 300 eur mesačne počnúc od 10. februára 2021 do budúcnosti, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky a na tvorbu úspor v sume 400 eur mesačne počnúc od 10. februára 2021 do budúcnosti na účet zriadený matkou, na disponovanie s ktorým je potrebný súhlas súdu. Týmto rozsudkom súd zmenil rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 30P/519/2015 z 13. októbra 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 6CoPno/1/2018, 6CoP/1/2018 zo 6. februára 2018 vo výroku o výživnom; zaviazal otca uhrádzať všetky poplatky spojené so vzdelávaním a pravidelnou športovou činnosťou mal. N.; matku určil ako osobu oprávnenú na uplatnenie nároku na prídavok na dieťa a na uplatnenie daňového bonusu na dieťa; vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že predmetom konania (po nadobudnutí právoplatnosti výroku o zverení mal. N. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov) bolo určenie výšky výživného pre

mal. dieťa, ktorého primeranosť z dôvodu podaného odvolania otcom preskúmaval. Vychádzajúc zo spotrebného charakteru mesačného výživného, ktoré za súčasného právneho stavu nemôže byť vo výške vyššej, než preukázané náklady na dieťa a to ani v prípade, ak to pomery rodiča dovoľujú, odvolací súd ustálil, že obaja rodičia sa podieľajú na výchove mal. N. výkonom osobnej starostlivosti rovnakou mierou; maloleté dieťa je zdravé, má vytvorené porovnateľné podmienky v oboch domácnostiach, venuje sa športovým aktivitám. Vychádzajúc zo spotrebného charakteru výživného odvolací súd považoval sumu 300 eur mesačne za postačujúcu kompenzáciu rozdielnej životnej úrovne oboch rodičov po zohľadnení miery osobnej starostlivosti nariadenej striedavej osobnej starostlivosti. Zároveň s prihliadnutím na majetkové pomery otca považoval za spravodlivé zaviazat' ho na úhradu nákladov na športové aktivity a na vzdelávanie mal. N., ktoré môžu dosahovať vyšší štandard ako bežné. Za kompenzáciu rozdielnej životnej úrovne považoval odvolací súd aj určenie matky ako osoby oprávnenej na poberanie príspevku na dieťa a uplatňovanie si daňového bonusu. Keďže ide o výživné, ktoré kompenzuje výdavky dieťaťa v čase, kedy osobnú starostlivosť vykonáva matka, odvolací súd považoval za logické, aby bolo poukazované na jej účet, na dispozíciu ktorého je potrebný súhlas súdu.

2.1. Následne citujúc § 63 ods. 3 Zákona o rodine odvolací súd uviedol, že určitou kompenzáciou limitácie výživného jeho spotrebným charakterom je určenie časti výživného na tvorbu úspor. Za účelom vytvorenia primeraných finančných rezerv pre vstup do života, ktoré nebudú pôsobiť demotivujúco pre snahu oprávnenej uplatniť sa, považoval odvolací súd za primeranú sumu 400 eur mesačne na tvorbu úspor. Na základe uvedeného zmenil napadnutý rozsudok v súlade s § 388 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v spojení s § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“). O trovách konania rozhodol v súlade s § 52 CMP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu podala matka (ďalej len „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP, namietaním porušenia jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Argumentovala tým, že odôvodnené potreby dieťaťa a ich výška existujú v priamej súvislosti s realizáciou zákonného práva dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov, pretože žiadne dieťa nemôže byť z dôvodu kolísavej životnej úrovne postavené do konfliktu medzi rodičmi. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4Cdo 148/2019 z 25. septembra 2019, podľa ktorého určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných, skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napríklad schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie), sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu. Iný výklad by viedol k rozporu so záujmami dieťaťa, ktorému sa výživné priznáva. Podľa názoru dovolateľky odvolací súd sa vôbec nezaoberal ďalšou podstatnou skutočnosťou, a to akým spôsobom má dovolateľka pokryť a preukázať náklady na odôvodnené potreby dieťaťa, ak potrebnou sumou v rozhodnom období nedisponuje. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia považovala za arbitrárne, svojvoľné, nepresvedčivé a vnútorne rozporné, pretože odvolací súd úplne ignoroval jej argumenty vo vzťahu k otcom namietanej výške výživného v odvolaní. Poukázala na to, že odvolací súd na jednej strane zdôraznil spotrebný charakter výživného, avšak zároveň zohľadnil rozdielnosť životných úrovní, na ktorú prihliadal pri ním stanovenej výške výživného. Odhliadnuc od samotného rozporu a absencie akýchkoľvek právne konformných záverov podotkla, že súd bližšie nezrejmil, v čom má spočívať kompenzácia pri sume 300 eur mesačne, keď predmetná suma nie je schopná pokryť ani základné potreby dieťaťa a už vôbec nie slúžiť ako spôsob „dorovnania“ luxusného spôsobu života otca. V tejto súvislosti podotkla, že odvolací súd argumentoval jedine tým, že cieľom výživného nemá byť zásada rovnakej životnej úrovne, ale určujúcim ukazovateľom je jeho spotrebný charakter. Ďalej dôvodila, že právo podieľať sa na životnej úrovni rodiča a spotrebný charakter výživného sa navzájom nevylučujú a napokon takýto zámer nesleduje právna doktrína, ani rozhodovacia prax. V súvislosti s vyhodnotením životného štandardu dieťaťa u jednotlivých rodičov dovolateľka podotkla, že úsudok odvolacieho súdu o tzv. porovnateľných podmienkach je v príkrom rozpore so skutočným stavom. V odôvodnení absentuje ozrejmienie, čo viedlo odvolací súd v nadväznosti na zistený skutočný stav k určeniu sumy výživného práve vo výške 300 eur. Zároveň namietala neurčitosť, nezrozumiteľnosť a nevykonateľnosť uloženej povinnosti otca podieľať sa na

výdavkoch na športové a vzdelávacie aktivity mal. dieťaťa. Odvolací súd konkrétne neuviedol, čo konkrétne je možné si pod týmito výdavkami predstaviť a čo spadá do množiny príslušných výdavkov.

3.1. V súvislosti s namietaným nesprávnym procesným postupom dovolateľka tvrdila, že jej nebolo doručené procesne významné podanie a to druhá časť odvolania otca z 28. februára 2023 označená ako „doplnenie odvolania“, o existencii a obsahu ktorej nemala vedomosť do 2. augusta 2023, kedy realizovala osobné štúdium súdneho spisu. Zároveň namietala, že nebolo doručené otcovi jej písomné vyjadrenie zo 17. augusta 2022 k odvolaniu otca. V dôsledku uvedeného jej bola odňatá možnosť účinne sa brániť, predložiť svoju právnu argumentáciu, návrhy na doplnenie dokazovania, či samotné dôkazy, čím došlo k porušeniu rovnosti účastníkov konania a princípu kontradiktórnosti (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Komanický proti Slovenskej republike zo 4. júna 2002, sťažnosť č. 32106/96, body 45 a 46). Napokon poukázala na rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu týkajúcu sa posúdenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP (sp. zn. 5Cdo/57/2019 z 11. júla 2019, 8Cdo/152/2018 z 29. januára 2019), ako aj na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 570/2020, III. ÚS 84/2020, I. ÚS 105/2021, z ktorých rozhodnutí relevantnú časť citovala. Navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Otec vo vyjadrení k dovolaniu poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/129/2022 z 9. januára 2023, z ktorého vyplýva, že dieťaťu nemusia byť poskytnuté úplne rovnaké podmienky u oboch rodičov, a teda určenie výživného na dorovnanie životnej úrovne dieťaťa nemá za cieľ dorovnať životnú úroveň druhého rodiča. Ďalej uviedol, že matka uhrádza len výnimočne výdavky na lyžovanie a iné športové aktivity pre mal. N.. Podľa jeho názoru len skutočnosť, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa predstáv matky, sama o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Poprel tvrdenie matky, že by účastníkom konania neboli doručené dve rôzne podania, a to vyjadrenie matky zo 17. augusta 2022 a doplnenie odvolania otca z 28. februára 2023. Vo vzťahu k namietanému porušeniu princípu kontradiktórnosti súhlasil s matkou, že uvedený princíp je obsahom práva na spravodlivý proces, ktorý však nemožno chápať formalisticky, ale je potrebné dôsledne vyhodnotiť individuálne okolnosti situácie, na základe ktorých možno dospieť k záveru, či v konkrétnom prípade bola možnosť zo strany sporu zaujať stanovisko k vyjadreniu protistrany naozaj reálne zmarená, a tým jeho pozícia objektívne oslabená (I. ÚS 145/2021). Poukázal na názor ústavného súdu, v zmysle ktorého je súdna ochrana poskytovaná v materiálnom zmysle, a nie vo formálnom zmysle, čo znamená, že nie každé procesné pochybenie súdu alebo jeho nesprávny procesný postup, ktorým dochádza k odopretiu procesného práva účastníkovi konania, je považovaný za porušenie základného práva na súdnu ochranu. Dôležitými hľadiskami sú tie, ktoré v rámci prípadu dávajú jednoznačnú odpoveď na otázku, či účastník v skutočnosti bol z uplatnenia konkrétneho procesného úkonu vylúčený a či táto okolnosť mala podstatný vplyv na ďalšie konanie, preto nie každé porušenie procesných predpisov súdom, a tým aj porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu ústavnosti (II. ÚS 275/2021). K namietanej nesprávnej formulácii výroku, týkajúceho sa jeho povinnosti prispievať na športové a vzdelávacie aktivity, podotkol, že vymedzený údajný nesprávny postup súdu nespadá pod dovolací dôvod uvedený v § 420 písm. f) CSP. Poukázal na definíciu procesného postupu vyplývajúcu z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/2/2017 z 19. apríla 2017. Dovolanie matky považoval za zjavne bezúspešné, preto ho navrhol odmietnuť, eventuálne zamietnuť.

5. Kolízny opatrovník sa k doručenému dovolaniu matky písomne nevyjadril.

6. Dovolaťka v replike k vyjadreniu otca k dovolaniu podotkla, že či boli alebo neboli zdokladované výdavky matky na otcom uvádzané športy, sa mal v rámci procesu dokazovania zaoberať súd prvej inštancie alebo odvolací súd, pretože dovolací súd neslúži ako tretia inštancia v rámci zisťovania otcom namietaných skutkových okolností. Z logického hľadiska je absolútne vylúčené, aby strany konania preukazovali výdavky na aktivity, nevyhnutné potreby, záujmové či vzdelávacie činnosti, ak im ich rozdielna životná úroveň neumožňuje príslušné financie vynaložiť a takéto výdavky pokrývať. Práve v odlišnosti životných úrovní rodičov spočíva časť konania o výživnom založenom na práve dieťaťa podieľať sa svojimi nevyhnutnými potrebami na úrovni oboch rodičov a to aj v čase, keď sa dieťa práve v starostlivosti viac bonitného rodiča nenachádza, keďže jeho potreby sú rovnaké a nemalo by

dochádzať k výkyvom ich uspokojovania. Ďalej zdôraznila, že jej nebolo doručené doplnenie odvolania, čím došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Podľa jej názoru doplnenie odvolania obsahovalo úplne nové argumenty otca, vrátane rozhodnutia odvolacieho súdu, na ktoré odkazoval, čo je v rámci vplyvu podania najpodstatnejšie. Len samotná skutočnosť, že odvolací súd priamo na obsah doplnenia odvolania vo svojom rozhodnutí nereflektoval alebo ho necitoval, nijakým spôsobom nevylučuje možnosť, že predmetné podanie bolo podkladom pre vydanie rozhodnutia vo veci samej. Podľa súčasnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia sa považuje za riadne spôsobilý dovolací dôvod.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník, v neprospech ktorého bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

8. V danom prípade dovolanie podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktoré konanie je od 1. júla 2016 upravené Civilným mimosporovým poriadkom. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je upravený v ustanovení § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže ustanovenia § 76 a § 77 CMP obsahujúce niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovujú inak“; posudzovanie prípustnosti dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, je potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

9. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

10. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

11. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

13. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

14. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

15. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

17. Podstata dovolacej argumentácie vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti uplatnenej v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívala v namietaní nedostatočného, vnútorne rozporného a nepresvedčivého odôvodnenia, neobsahujúceho náležitosti vyplývajúce § 393 v spojení s § 220 CSP; v nevysporiadaní sa s uplatnenými argumentmi matky k namietanej výške výživného s prihliadnutím na právo maloletého dieťaťa podieľať sa na rovnakej životnej úrovni rodičov. K namietanému nesprávnemu procesnému postupu súdov nižších inštancií namietala nedoručenie doplnenia odvolania otca z 28. februára 2023, o existencii, ktorého sa mala dozvedieť pri štúdiu spisu 2. augusta 2023, t. j. po vydaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu; zároveň namietala nedoručenie jej písomného vyjadrenia k odvolaniu otca zo 17. augusta 2022 otcovi. V kontexte uvedeného namietala porušenie princípu rovnosti zbrání, princípu kontradiktórnosti v dôsledku čoho sa nemohla účinne brániť, predložiť návrhy na doplnenie dokazovania, či jej právnu argumentáciu.

18. Z okolností preskúmanej veci vyplýva, že predmetom zmeny úpravy práv a povinností rodičov k mal. N. bol návrh otca na zverenie mal. dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, eventuálne návrh na zmenu úpravu styku. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 30P/519/2015 z 13. októbra 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoPno/1/2018, 6CoP/1/2018 zo 6. februára 2018 bola mal.

zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená a povinná maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach; otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu mal. N. mesačne sumou 700 eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc 1. septembrom 2017 opakovanie do budúcnosti, ako aj povinnosť prispievať na tvorbu úspor sumou 300 eur mesačne na účet určený matkou vždy do 15. dňa v mesiaci vopred; zároveň bol upravený rozsah stretávania sa otca s mal. dieťaťom. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 30P/106/2015 zo 4. decembra 2019 bol zmenený rozsudok sp. zn. 30P/519/2015 z 13. októbra 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoPno/1/2018, 6CoP/1/2018 zo 6. februára 2018 vo výroku o zverení tak, že mal. N. bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch okrem prázdnin a sviatkov, počas ktorých bola osobná starostlivosť rodičov presne vymedzená; otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej mesačne sumou 700 eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc právoplatnosťou rozsudku opakovane do budúcnosti, ako aj na tvorbu úspor mesačne vo výške 300 eur; súd prvej inštancie zároveň vyslovil, že každý z rodičov je oprávnený a povinný zastupovať mal. N. a spravovať jej majetok; v prevyšujúcej časti bol návrh otca zamietnutý. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 24CoP/63/2020 z 28. januára 2021 potvrdil rozsudok vo výroku o zverení mal. N. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, vo výroku o odovzdávaní maloletej v mieste bydliska druhého rodiča alebo v predškolskom či školskom zariadení a vo výroku o povinnosti rodičov umožniť maloletej počas osobnej starostlivosti telefonovať s druhým rodičom; zrušil rozsudok vo výrokoch o vyživovacej povinnosti otca a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie

na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. V súvislosti s namietaným nedostatočným, nepresvedčivým odôvodnením napadnutého rozsudku dovolací súd uvádza, že odôvodnenie odvolacieho súdu nespĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo nezodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne nezakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení absentujú relevantné skutkové okolnosti, ktoré vyplynuli zo zisteného skutočného stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorý odvolací súd ani neuviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, i napriek tomu, že napadnutým rozsudkom menil predchádzajúcu úpravu o vyživovacej povinnosti otca. Relevantnosť zmeny pomerov v zmysle § 78 Zákona o rodine sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných pomerov s pôvodnými pomermi zistenými v čase predchádzajúcom rozhodnutiu súdu. Z obsahu odôvodnenia nevyplýva k akej podstatnej zmene pomerov posudzovanej v konaní o zmene výživného na strane maloletého dieťa, ako aj oprávnenej a povinného došlo, ani aké sú skutočné náklady na úhradu odôvodnených potrieb maloletej, resp. výdavkov na zabezpečenie jej osobnej starostlivosti s prihliadnutím najmä na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, v rovnakých týždňových intervaloch porovnaním s úhradou nákladov v čase zverenia maloletej len do osobnej starostlivosti matky. Len všeobecné konštatovanie o rovnakých bytových podmienkach, ale o rozdielnych majetkových pomeroch rodičov nemožno považovať za splnenie povinnosti súdu vysporiadať sa s podstatnými uplatnenými námietkami vo vyjadreniach účastníkov prednesenými v konaní pred súdom prvej inštancie, či uplatnenými v odvolaní, ani v súlade s vyšetrovacou zásadou mimosporového konania. V kontexte uvedeného vysporiadania sa s uplatnenými podstatnými námietkami, odvolacím súdom možno považovať za nedostatočné v zmysle § 387 ods. 3 CSP. Navyše pri zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd nahrádza toto rozhodnutie svojím rozhodnutím; rozhodnutie odvolacieho súdu musí preto obsahovať nielen úplné a výstižné zdôvodnenie, ale aj všetko to, čo je potrebné z hľadiska určitosti a vykonateľnosti rozhodnutí (Z IV, s. 44).

20. Vo vzťahu k nedoručeniu doplnenia odvolania otca z 28. februára 2023, dovolací súd uvádza, že z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie doručoval odvolanie otca z č. l. 2038, č. l. 2044-2058 právnej zástupkyňi matky, čo je nepochybné nielen z pokynu na doručenie a výzvy na vyjadrenie sa k odvolaniu (v spise na č. l. 2063), ale aj z doručenky a z vyznačenia doručovaných príloh. Napokon aj z obsahu vyjadrenia matky podaného jej právnou zástupkyňou zo 17. augusta 2022, vyplýva reakcia na dôvody uvedené v doplnení odvolania. Z obsahu podaného odvolania otcom (v spise na č. l. 2038) totiž vyplývajú len odvolacie dôvody vymedzené ustanovením § 365 ods. 1 písm. a), b, d), e), f), h) CSP, bez konkretizácie dôvodov, na základe ktorých otec maloletej považoval rozsudok súdu prvej inštancie za nesprávny. Otec až v doplnení odvolania uviedol konkrétne dôvody a judikatúru súdov, na ktoré dôvody matka vo vyjadrení reagovala. Rovnako aj vyjadrenie matky k odvolaniu otca zo 17. augusta 2022 bolo taktiež právnomu zástupcovi otca doručené, vyplýva to z obsahu spisu (č. l. 2073). V kontexte uvedeného dovolací súd konštatuje, že k nesprávnemu procesnému postupu súdmi nižších inštancií nedošlo v súvislosti s doručovaním podania doplnenia odvolania a vyjadrenia matky k odvolaniu otca. Uplatnená námietka preto z tohto dôvodu nebola opodstatnená.

21. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd považoval uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP vo vzťahu k namietanému nedostatočnému odôvodneniu dovolaním napadnutého rozhodnutia za dôvodný, preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil v celom rozsahu v súlade s § 439 písm. a) CSP v spojení s § 449 ods. 1 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 v spojení s § 390 CSP).

22. V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu opätovne vec prejednať a rozhodnúť o podanom odvolaní otca. Výsloveným právnym názorom týkajúcim sa náležitého vysporiadania sa s relevantnými uplatnenými námietkami účastníkmi, ako aj zohľadnením výsledkov zisteného skutočného stavu veci nevyhnutného pre posúdenie zmeny pomerov je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

23. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 1 a 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.